

Noord schijnen ze gekomen om de verschrikking en de weldaad van dit sterven mee te maken. De witte gordijnen zijn gesloten ten teken van rouw. „Siehe du hast mir Arbeit gemacht mit deinen Sünden” zingt het koor de gemeente toe. Bijbelwoorden roepen de harten naar Golgotha, dringen ze tot vlak onder het Kruis, bevend en verslagen. 't Wordt een schuilen, een bijgeschuilen wachten op het Allerlaatste dat tegelijk het zegenrijkst herbeginnen is. Die ganse dag en de Zaterdag die erop volgt wordt het gemeentelven gedragen door grote verstillings en wijding. Er is geen kindergejoel op de pleinen; zwart is de kleur der kleding. Wel wijst de korte Zaterdagmiddagdienst als met bevende vingers vooruit naar de Paasmorgen, maar het graf in Arimathéa's hof blijft toch aller gedachten tot zich trekken.

En dan wordt het Pasen! God zij gedankt, dat na de Stille week het Paasfeest komt!

„Als je nu maar vroeg wakker kunt worden, morgenochtend,” zeggen Harald en Mien des avonds bij 't ter ruste gaan. „Half vijf! 't Valt niet mee hoor! Jammer dat we geen twee wekkers hebben.”

„Een wekker? Ik een wekker? Ik heb er geen nodig,” zegt Trees. „Ik ben zo blij! Ik word van enkel blijdschap op tijd wakker! Zal ik soms aannemen om jullie allemaal te wekken? Kan best hoor!”

„Hoor toch eens even aan! Dus je wilt ook niet geklopt worden?”

„Asjeblijft niet. Ik wou — weet je, ik wou, dat ik niet slapen hoefde deze nacht. Ik wou dat ik wakker kon blijven om heel bewust de overgang naar Pasen mee te maken.”

„'k Zou toch maar proberen te slapen,” raadt Mien in moederlijke zorg. Harald echter zegt: „Jij zou een goed gemeentelid zijn; je had in de stichtings-tijd moeten leven.”

„Had ik ook,” meent Trees eenvoudig.

Paasmorgen! Paasmorgen! Kan men zich iets wonderbaarlijkers denken dan de totale overwinning van het leven over de duisternissen van de dood? Slechts wonderbaarlijker is het feit dat die overwinning op deze oude, arme, verloren aarde heeft plaats gevonden.

Trees wordt wakker, even vier uur. Ze staat op, hilverend van kilte en spanning, maar volkomen uitgerust. De beide pleinen glimlachen, in de eerste

morgenschemering gevangen; de sikkel van de afnemende maan straalt aan de hemelboog, enkele sterren vergezellen hem nog op zijn tocht een aanduiding van rijzend licht zweeft tastend naderbij. De huizen wachten roerloos, als dromend, totdat hier en daar een vensterruit plotseling opleeft van ontstoken licht. De mensen staan op, maken zich gereed de grootste der morgens te begroeten. Ook in het huis van Mien breken zich bekende geluiden baan. Een wekker, een deur, een kinderstem.

„Ben je op, Trees?”

„O, al zo lang! Zijn jullie nog niet eens aangekleed?”

„Gezegend Paasfeest.”

„Ja gezegend Paasfeest.”

De gang door de morgenschemering is een gang ten feest.

In de kerk blijft het stil, totdat de voorganger zijn plaats heeft ingenomen.

„Der Herr ist auferstanden!” klinkt dan luide zijn stem en de gemeente antwoordt jubelend, staande, naar der vaderen wijs: „Er ist wahrhaftig auferstanden!”

De Paasmorgen is werkelijkheid geworden. Bazuinen klinken, „Jezus mijn Verlosser leeft”, koorgezang, belijdenis en Evangeliewoorden wisselen elkaar af in schone harmonie.

Wat er Treeske van bij blijft als eerste en voornaamste genadegift is dit woord, met grote nadruk gesproken: „Das ist mein Herr!”

Mijn Heer! Mijn Heer! Deze Opgestane is mijn Heer voor tijd en eeuwigheid!

Dan komt de Paasgang naar het kerkhof; een lange stoet zet zich in beweging; voetstappen, voetstappen, voetstappen gaan hun wonderbare kerkhofgang. Maar de bazuinen zingen weer van Gods grote daden, het grote Morgenlicht is opgegaan. De verstilde ogen van het oude Slot leven in duizend flonkeringen van rijzend licht, de laatste nachtwolken trekken weg, een hoog onzegbaar zuiver hemelblauw toont zijn lichtende glorie. De kerkhofpoort opent zich, de gemeente treedt binnen om ook hier op de slichte graven der ontslapenen haar Belijdenis uit te spreken: „Ik geloof..... ik geloof.”

't Wordt Treeske te machtig. Stil haakt ze haar hand in Eva's arm, legt even in grote ontroering haar hoofd tegen Eva's schouder. Een snik, een overgave aan machtiger handen dan die haar hier steunen.

„Das ist mein Herr! Heer, ik geloof, ik geloof!”

Ziekenbezoek

Zieken bezoeken is heel moeilijk. Er zijn wel enkelen, die er gave voor bezitten, maar de meesten brengen er maar heel weinig van terecht en sommige luidruchtige naturen leeren het nooit, hoe ze ook hun best doen.

Hoe doen wij vaak ziekenbezoek? Wel, we benutten een regenachtige middag, waarop we tòch niet kunnen fietsen of tennissen om nu toch eindelijk eens dat ziekenbezoekje af te leggen, dat we al zoo dik-

wijls hebben uitgesteld en waar toch eindelijk eens van komen moet. We kopen onderweg een bos bloemen en een tros druiven, welke artikelen zoo de gebruikelijke surprises zijn, en steken van wal. We zitten een half uurtje aan het ziekbed te babbeln, véél te druk misschien, omdat we ons niet heelemaal op ons gemak gevoelen tegenover al dat stille en witte van de ziekenkamer. En dan verzuchten we in stilte: „Dat is óók gelukkig alweer

*Misschien is het beter
meer te luisteren.....*

gebeurd." Nu ja, natuurlijk zijn we begaan met het lot van degenen, die daar in die stille, witte kamer bij ons vertrek achter blijft, maar heel lang kunnen we ons daar niet bij bepalen. Het volle, gezonde leven eischt ons al dadelijk weer op. We moeten de weemoedige gedachten wel van ons afzetten. Er is toch immers niets aan te doen, nietwaar?

We hebben ons allemaal wel eens schuldig gemaakt aan zoo'n oppervlakkig en misschien hardvochtig ziekenbezoek. Hardvochtig, ja, want hoe zal de zieke zich na ons vertrek gevoelen: bemoedigd en getroost of onzeker en terneergeslagen? Wij zijn zoo maar pardoos zonder voorbereiding uit de volheid van onze eigen levensvreugde komen binnenvallen in de witte stilte van het ziekenvertrek, waar wordt geleden en misschien gebeden. Zal de zieke met zijn scherpere zintuigen zich niet bezeerd gevoelen door dit contrast?

Neen, dan bereidde Jane, de heldin uit het overbekende boek „De Rozenkrans", zich beter voor, die zich drie dagen met een doek voor de oogen in een vertrek opsloot, toen ze een blinde verpleegde. Ze wilde zich geheel probeeren in te denken, wat het zijn moest: dag in dag uit te leven in een zwarte duisternis. En eerst toen ze dit lijden bij benadering had gepeild, voelde ze zich in staat om hem te helpen dat verschrikkelijk lijden te dragen.

Natuurlijk kunnen we dit voorbeeld niet volgen en eerst eenige dagen onder de wol kruipen eer we tot een ziekenbezoek overgaan.

Maar wat we wel kunnen doen is, vóór we gaan, ons eerst eens trachten in te denken, wat het zijn moet om zooveel te ontberen, wat het leven rijk en waardevol maakt. Wat het zijn moet om stil te moeten neerliggen misschien met pijn, misschien met koorts, misschien worstelend met de smartelijke vraag: „Waarom doet God dit? Waarom moet ik zooveel lijden?"

Wanneer we ons dit alles hebben ingedacht zullen we bedachtzamer en met meer fijngevoeligheid de ziekenkamer betreden. Neen, laten we maar liever niet ons nieuwste en modernste hoedje opzetten en

het vroolijk gekleurd shawltje omknoopen, dat ons zoo flatteert. Laten we maar liever niet gedachtenloos en lukraak een bos bloemen koopen, omdat het nu eenmaal er bij hoort. Kunnen we niet iets verzinnen, dat origineeler is en persoonlijker?

Herinneren we ons niet, dat de zieke vroeger eens gezegd heeft te dweepen met meidoorn of zoeiets en kunnen we zoo'n geliefkoosde bloem niet met wat inspanning bemachtigen? Er zal meer hartelijkheid spreken uit zoo'n paar takken bloeiende meidoorn, die we op de fiets een eind ver hebben gehaald, dan uit de meest pompeuze en dure, maar inderhaast gekochte boeket.

Als tact en liefde ons de weg wijzen kunnen we misschien nog zooveel meer dingen bedenken, die echte verrassingen zijn. Een boek, een overgeschreven gedicht, een uitgeknipt artikeltje, waarvan we zeker weten, dat het de zieke interesseert, een patroontje, dat nagebreid of nagehaakt kan worden.

Laten we maar liever geen luchtige, kwasi-vroolijke toon aanslaan en ons met een grapje en een praatje er door heenslaan. Het helpt de zieke zoo weinig, als zij na even te hebben meegelachen, straks haar eenzaamheid des te dieper voelt, als de stilte van de ziekenkamer zich over ons gebabbel als 't ware weer toesluit.

Neen, het is niet makkelijk om het rechte woord te vinden, het warme, opbeurende woord, waaraan de zieke zoo innig behoefte heeft. Want daarvoor is noodig, dat wij gezeten bij het ziekbed, alles wat voor onszelf van gewicht en van belang is, van ons afschuiven, om ons geheel te concentreeren op al wat van gewicht en belang is voor de zieke.

Misschien is het nog veel beter om bij het ziekenbezoek meer te luisteren dan te praten. Maar luisteren, echt luisteren, luisteren met zulk een overgegeven aandacht, dat de ander vanzelf aan het vertellen gaat, dat kunnen maar enkelen.

Wie goed kunnen luisteren zijn de beste causeurs. Dat geldt nergens zoo als bij het ziekenbezoek. Laat de zieke het maar eens uitpraten, wat haar allemaal is. wedervaren, wat zij allemaal heeft gevreesd en heeft gehoopt. Het zal haar zoo goed doen, iemand

te hebben gevonden, die niet ongeduldig wordt en het gesprek gauw over een andere boeg gooit.

Van Jezus wordt nergens gezegd, dat Hij iemand in de rede viel, of dat Hij iemands klachten stuitte met een enkel woord. Rustig liet Hij ieder uitspreken en uitklagen, die met zijn zorgen bij Hem kwam. Hij, die luisteren kon naar de klacht van den ander, tot in Zijn stervensuur toe, waarin Hij nog luisterde naar de stem van den moordenaar, die een beroep op Hem deed.

In dat licht gezien is het bezoeken van zieken wel veel meer dan voldoen aan een eisch van beleefdheid, dan het volbrengen van een lastige taak.

Iemand, die uitnemend geschikt was voor ziekenbezoek en soms 2 of 3 avonden per week er op uit ging in weer en wind in ziekenhuizen en achterbuurten, overal waar men maar bereid was hem te ontvangen, werd door den dokter een tijdlang rust voorgeschreven. Ook ziekenbezoek zou hij eenige tijd niet mogen doen. „Maar dokter,” riep hij ver-

schrikt uit, „daar kan ik niet meer buiten. Die ziekenbezoeken zijn mijn heerlijkste uren.”

Zoo zal het gaan, als wij op de rechte wijze er op uit gaan om ziekenbezoek te doen. De zieke zal ons haar vertrouwen schenken. Zij zal ons leeren wat geduld en overgave beteekenen. En wij zullen rijker thuiskomen.

Ziekenbezoek ligt bijna op ieders weg. Er is bijna niemand, die in zijn naaste omgeving geen zieke heeft. Er wordt overal geleden en gehoopt tusschen de vier enge wanden van een stil ziekenvertrek. Er wordt op zooveel plaatsen uitgekeken naar iemand met een warm hart en een bereidheid tot luisteren. Is het niet in onze familiekring of kennissenkring, dan toch zeker in onze eigen gemeente.

Zoo vaak wij iemand bezocht hebben, die krank was, om Jezus' wil, zoo vaak hebben wij Hemzèlf bezocht. En Hij zal ons onze kleine barmhartigheid veelvoudig vergelden.

JO KALMIJN-SPIERENBURG.

HET GROOTE WEEFSEL

het boek van Elisabeth Bergstrand-Poulsen. — Uit het Zweedsch door N. Basenau-Goemans, J. M. Meulenhoff te Amsterdam.

Zijn de z.g. „Noorsche boeken”, waaronder dan natuurlijk Zweedsche en Deensche ressorteeren, als regel erg langdradig en breed van stof, „Het groote weefsel” maakt hierop een voortreffelijke uitzondering. Het is een normaal boek, van 206 pagina's, en den lezer worden ook geen extra problemen voor gezet. Wanneer men mij vraagt wat ik zijn hoogste waarde acht, dan antwoord ik: zijn kunstzinnigheid. De schrijfster is met een rijke fantasie begaafd, die toch nimmer in het hokus-pokus-genre vervalt, en sommige tooneelen of hoofdstukken zijn van een waarlijk treffende schoonheid. De liefde tusschen Peter en Lena is betrekkelijk onbelangrijk, of beter gezegd: dit thema is, zool niet afgezaagd, toch minstens evengoed op zijn plaats in een boek van kleiner allure. Hoofdpersoon is, goed bezien, de kwade oude David Nicklasson zelf. De geheele inslag van dit Weefsel is echt Germaansch, en David is er een integreerend deel van.

Van de Germanen heet het dat zij de ouderdom grootelijks eerden. Doch er komt een oogenblik dat de eerbiedwaardigheid des ouderdoms als 't ware zichzelf overleeft. „Bij de stokouden is de wijsheid” mag wel met een korreltje zout genomen worden, (als de Statenvertaling hier niet onjuist is, wat nogal eens voorkomt). De tijd kan komen dat de oude, die zijn geheele leven waardig en wijs is geweest, een oude booswicht wordt, althans een abject mensch, over wien de booze hartstochten, in zijn eigenlijk leven

door rede, inzicht, rechtschapenheid en oordeelskracht genoegzaam geremd, te meer de overhand verkrijgen naarmate zijn geestvermogens verzwakken, om straks geheel te verduisteren in een seniele kwaadaardigheid. De oude Germanen lieten een zoodanige dan ook niet langer in leven. Zij wilden het rechte beeld van hem behouden; dit hing ook wel samen met hun opvatting van de terugkeer der ziel in 't lichaam van een laten nazaat. Zij hechtten sterk aan de vernoeming, en zij wilden een kleinzoontje of achterkleinzoontje niet beladen met de naam van een voorvader, die de schrik geweest was van de buurt.

Een zeer mooi hoofdstuk wil ik hier even releveeren. De oude boer, David Nicklasson, wil niets meer aan de hoeve doen, die toch zijn zoon zal toebehooren. De schrijfster zegt het zoo fijntjes, mede als zinspeling op den gierigen David zelf: de vloer was zoo afgeschuurd dat de kwasten van 't hout naar boven staken — zooals altijd bij al te oude vloeren. Maar nu komt er in dit samenwonend gezin een neefje, zoon van een anderen zoon, die in 't best zijner jaren gestorven is, en niets nalaat dan dit ééne schoone kind. Hij is zoo buitengewoon schoon en aristocratisch, dat hij uit een geheel ander geslacht schijnt te stammen. Doch hij is zeer teeder, en ieder begrijpt dat hij niet als een gewone boerenzoon kan worden behandeld. Ieder, alleen de oude David niet, die wil hem de koestal laten uitmesten, aardappels inkuilen, of voor de varkens laten zorgen. Maar Peter de schilder, Lena's levenslange geliefde, stelt voor de paarden onder zijn hoede te stellen. Hij zal de mooie trotsche paarden — een wit paard had hij van huis meegebracht om een span te vormen met het zwarte van hier — roskammen, met ze rijden als de vrach-